

Poznań, 17.12.2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZN-II.9532.2.2020.1

Pani
Aneta Ciszewska
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności
Pl. Kościuszki 4b
64-100 Leszno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.) kontrolerzy w składzie:

- Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu – kierownik kontroli,
- Dorota Michalska – starszy inspektor wojewódzki,
- Honorata Lewandowska – starszy inspektor wojewódzki,
- Dagmara Błaszczyk-Owczarek – starszy specjalista,
- Monika Misiak – inspektor wojewódzki,
- Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu – lekarz,
- Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu – doradca zawodowy

przeprowadzili w dniach od 13.03.2020 r. do 30.11.2020 r. kontrolę w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lesznie z siedzibą przy Placu Kościuszki 4b na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 05.03.2020 r. nr 46/20 oraz upoważnienia z dnia 15.05.2020 r., nr 89/20, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli.

W związku z powyższym, na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 29) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Przedmiot kontroli obejmował:

- usytuowanie organizacyjne Powiatowego Zespołu;
- kwalifikacje członków Powiatowego Zespołu;
- warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń Powiatowego Zespołu;
- prawidłowość i jednolitość stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- zgodność orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2019 r. do dnia zakończenia kontroli.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lesznie oceniono pozytywnie z zastrzeżeniem następujących nieprawidłowości.

Analiza 16 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że 6 ocen zostało sporządzonych w sposób poprawny i spójny. W 5 przypadkach treść oceny nie koresponduje z ostateczną kwalifikacją orzeczniczą. W 4 sprawach oceny psychologa są nieczytelne.

Kontrola 20 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że w części ocen brak było wewnętrznej spójności z zaproponowanym rozstrzygnięciem orzeczniczym. Należy pamiętać, że orzekanie o niepełnosprawności nie jest ustaleniem stanu zdrowia osoby orzekanej ale oceną ograniczeń możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, będących następstwem naruszonej sprawności organizmu.

Kontrola 9 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że większość ocen była poprawna formalnie i spójna wewnętrznie. W 5 sprawach stwierdzono zbyt lakoniczne i ogólne zapisy dot. umiejętności zawodowych nabytych w trakcie kariery zawodowej. Ponadto, w 5 sprawach w uzasadnieniu rozstrzygnięcia nie podano konkretnych faktów i przesłanek kwalifikujących osobę orzekaną do stopnia niepełnosprawności.

Analiza 5 ocen sporządzonych przez pedagoga wykazała, że spośród kontrolowanych ocen dwie oceny można uznać jako sporządzone poprawnie. Analiza pozostałych ocen wykazała, że pomimo opierania się na przeprowadzonym wywiadzie, pozbawione były odpowiedniej wnikliwości, a w efekcie końcowym nie zostały opatrzone właściwym uzasadnieniem podjętego rozstrzygnięcia orzeczniczego. Wystąpiły nieprawidłowości dotyczące punktu III określającego przebieg dotychczasowego rozwoju dziecka oraz aktualnych problemów i deficytów rozwojowych. Pedagog skupił się jedynie na problemach zdrowotnych, bez określenia przebiegu rozwoju oraz deficytów rozwojowych. Sporządzone oceny niewystarczająco wskazują na ograniczenia wynikające z naruszonej sprawności organizmu, które stanowiłyby podstawę do zakwalifikowania do osób niepełnosprawnych. W ocenach nie zostały w pełni wykorzystane informacje z załączonej do wniosku dokumentacji (Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna). W jednej ze sporządzonych ocen, dotyczącej orzekania o niepełnosprawności osoby, która ukończyła 16 rok życia, pedagog we wskazaniach oraz uzasadnieniu wskazuje konieczność „stałego współdziałania opiekuna na co dzień w procesie leczenia, edukacji i rehabilitacji”, co jest niezgodne z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z treścią przepisu §3 pkt 1 – rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, ustalenie konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji dotyczy niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 roku życia zwanej zgodnie z ww. przepisem „dzieckiem”. Poza tym, w uzasadnieniach brak indywidualnego opisu, cechuje je szablonowość i powtarzalność tzn. występują w nich treściowe powtórzenia z pozostałych kontrolowanych ocen.

Analiza merytoryczna 50 ocen stanu zdrowia, sporządzonych przez lekarzy przewodniczących składów orzekających, załączonych do 50 akt wykazała, że:

- we wszystkich 50 analizowanych sprawach opis badania podmiotowego był prawidłowy i wystarczający,
- w 1/50 sprawie brak było wypełnienia opisu badania przedmiotowego,
- w 21/50 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej był prawidłowy i wystarczający, w 18/50 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej był niewystarczający, a w 11/50 sprawach brak było opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej,
- w 10/50 sprawach przyznając wskazanie do uzyskania karty parkingowej lekarz nie umieścił na druku „oceny” wyraźnego i jednoznacznego wpisu mówiącego

- o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej,
- w 32/50 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej było prawidłowe i wystarczające, w 11/50 sprawach uzasadnienie było we fragmentach nieczytelne, a w 7/50 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej było niewystarczające,
 - w 14/50 sprawach sporządzona przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego ocena stanu zdrowia osoby orzekanej była we fragmentach nieczytelna,
 - w przypadku 1 sprawy na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, brak było podstaw do ustalenia przyznanego osobie orzekanej symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S, co stanowi naruszenie § 32 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, stwierdzono, że usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lesznie nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonywano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia zawiadamiała osobę zainteresowaną odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji, z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Powiatowy Zespół, zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiał stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku nie załatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia, zawiadomił stronę o niezakończonym w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w wystąpieniu pokontrolnym zaleca się co następuje.

1. Oceny psychologiczne winny wskazywać na fakty udowodnione i istotne w sprawie. Należy je sporządzać w sposób pełny i wyczerpujący, tak aby w pełni obrazowały funkcjonowanie osób orzekanych uzasadniające ostateczną kwalifikację orzeczniczą.
2. Oceny funkcjonowania społecznego należy sporządzać spójnie merytorycznie, wskazując poziom ograniczeń osoby orzekanej adekwatny do zaproponowanego rozstrzygnięcia orzeczniczego.
3. Sporządzając oceny zawodowe unikać ogólnikowości. Poprawić argumentację w uzasadnieniach proponowanego stopnia niepełnosprawności poprzez wskazywanie konkretnych faktów i przesłanek kwalifikujących osobę orzekaną do określonego stopnia niepełnosprawności.
4. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy, zgodnie z obowiązującymi standardami orzeczniczymi z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie, poparte pełnym, wyczerpującym opisem z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie z wykorzystaniem załączonej do wniosku dokumentacji (Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna). Przy sporządzaniu ocen szczególnie należy zwrócić uwagę na indywidualne podejście do każdego orzekanego dziecka, unikając powtarzających się stwierdzeń. Uzasadnienie rozstrzygnięcia orzeczniczego sporządzać w oparciu o zebrany materiał dowodowy i wnikliwą analizę dokonanej oceny, potwierdzające słuszność podjętej decyzji.
5. Oceny stanu zdrowia wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego, opisu badania przedmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej. W przypadkach przyznania wskazania do uzyskania karty parkingowej – w ocenie zamieszczać wpis mówiący o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. Druki ocen wypełniać czytelnie i w każdym przypadku zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione.
6. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne i proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego Beata Winięcka
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu
do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie Wielkopolskim